

[Arbejds- og Socialministeren.]

som nævnt, navnlig en Rolle for enlige arbejdende Mødre og for Familier, hvor begge Ægtefæller gaar paa Arbejde, og man maa — hvad enten man glæder sig over denne Udvikling eller beklager den — fra det offentlige Side regne med den Kendsgerning, at ogsaa gifte Kvinder i stigende Grad søger Erhverv uden for Hjemmet. Vi kan ikke skrue Udviklingen tilbage, og vi bør ikke gøre det. I et demokratisk Samfund maa ogsaa en gift Kvinde have Ret til selv at bestemme, om hun ønsker at søge Erhverv uden for Hjemmet eller udelukkende at hellige sig Arbejdet for Hjem og Børn. Men for Kvinderne i den brede Befolkning er denne Selvbestemmelsesret en Illusion, hvis der ikke i tilstrækkeligt Omfang findes forebyggende Institutioner, hvor de kan anbringe deres Børn i Arbejdstiden.

Men mange Mødre — gifte eller ugifte — har intet Valg, men er nødt til at søge Erhverv uden for Hjemmet for at kunne sørge forsvarligt for sig selv og for deres Børn. Af Hensyn til disse Kvinder og af Hensyn til deres Børn er det nødvendigt at skaffe den forebyggende Forsorg bedre økonomiske Forhold for at højne Institutionernes Standard og for at muliggøre Oprettelse af flere Institutioner.

Det offentlige er af en Række Grunde, som jeg ikke her skal komme nærmere ind paa, interesseret i, at der gives de Børn, der fødes, den bedst mulige Røgt og Pleje, og at det muliggøres for Kvinder, der har Erhverv uden for Hjemmet, at have Børn. Men ogsaa Husmødre, der selv passer Hjem og Børn, kan, navnlig hvor der er mange Børn, i høj Grad trænge til en Del af Dagen at lettes for Opsynet og Arbejdet med Børnene under den skolepligtige Alder. I stigende Grad vaagner ogsaa Forstaaelsen af, at det kan være gavnligt for de smaa Børn en Del af Dagen at være sammen med andre Børn under ordnede Forhold og uddannede Pædagogers Vejledning. Dette sidste er dog endnu kun Fremtidsmusik, da Børnehaverne i vore Dage paa Grund af Pladsmangel er nødt til fortrinsvis at optage Børn, hvis Forældre er paa Arbejde.

For at redde Institutionerne ud af de hidtidige økonomiske Vanskeligheder er det nødvendigt, at Statens Tilskud forhøjes. Ved det foreliggende Lovforslag foreslaas derfor, at der fremtidig ogsaa ydes Tilskud til Huslejeudgifter, og at der aabnes Mulighed for at yde Tilskud allerede til første Aars Drift. Det maa dog anses for nødvendigt, at ogsaa selve Tilskudsprocenten for-

højes i Forhold til det, der hidtil er ydet. Støtten til forebyggende Institutioner maa imidlertid som nævnt ogsaa anses for en kommunal Opgave, og det har været overvejet, om der burde paalægges Kommunerne en egentlig Pligt til at yde Tilskud til disse Institutioner; men man har dog indtil videre ikke ment at burde foreslaa dette Indgreb i det kommunale Selvstyre. Lovforslaget er imidlertid formuleret saaledes, at det er en Betingelse for en Forhøjelse af Statens Driftstilskud, at ogsaa vedkommende Kommune yder Tilskud til Driften, og jeg føler mig overbevist om, at alle Kommuner, hvor der er Trang til forebyggende Institutioner — det vil jo i første Række sige Bykommunerne — vil yde deres Bidrag til Spørgsmaalets Løsning.

Efter Forslaget gælder Nyordningen foreløbig kun for 2 Aar, og hvis Kommunerne mod Forventning ikke frivilligt yder det i Forslaget omhandlede Tilskud, vil det forekomme mig rimeligt, at man ved Lovens Udløb tager under Overvejelse at paalægge Kommunerne en egentlig Pligt i saa Henseende.

Man maa — efter de af Arbejds- og Socialministeriet foretagne Undersøgelser — regne med, at Institutionerne for at kunne drives paa pædagogisk og hygiejnisk forsvarlig Maade maa have et Tilskud fra det offentlige paa ca. 70 pCt. af Udgifterne, medens Forældrene selv kan bære de resterende Udgifter. De 70 pCt. tænkes fremskaffet med 30 pCt. fra Kommunen og 40 pCt. fra Staten. Lovens Formulering er derfor, at Minimum for Statens Tilskud er 30 pCt., men at Statstilskuddet forhøjes til 40 pCt. af Driftsudgifterne, for saa vidt vedkommende Kommune yder 30 pCt. I Modsetning til tidligere ydes Tilskuddene saaledes efter Forslaget med faste Procenter, men samtidig foreslaas, at der stilles en Sum til Arbejds- og Socialministeriets Raadighed til Ydelse af ekstraordinære Tilskud i ganske særlige Tilfælde, hvor en Institution er kommet i økonomiske Vanskeligheder, uden at det kan lægges Ledelsen til Last. Der aabnes samtidig en Mulighed for at nedsætte Statens og Kommunens Tilskud, hvor en Institution skulde faa et større Driftsoverskud, der ikke anvendes til Gavn for Institutionen, enten ved Nedsættelse af Betalingen for privat anbragte Børn, til nødvendige Forbedringer ved Institutionen eller til Oprettelse af nye Institutioner.

Da det er af stor sundhedsmæssig Be-